

7. Николко М.В. Обоснование власти: роль социальных групп в переходный период // Культура народов Причерноморья. – 1999. – № 7. – С. 189 – 193.
8. Словарь современных экономических и правовых терминов / Авт. сост. В.Н. Шишов, А.Н. Тур, Н.В. Стах и др.; Под ред. В.Н. Шишова и В.С. Катенкова. – Мн.: Амолфея, 2002. – 837 с.
9. Стратегія національної безпеки України // [rainbow.gov.ua /about/](http://rainbow.gov.ua/about/).

Мищенко М.А.

аспірант кафедри філософії ЗНУ

ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ “СОЦІАЛЬНА СОЛІДАРНІСТЬ”

Соціальна солідарність, як характеристика цілісності суспільства, має певну актуальність в умовах формування світової цивілізації. Актуалізація цієї теми також пов'язана з політичною кризою в Україні, навколо проблем єдності політичної еліти, та суспільства в цілому.

В сучасних філософських дослідженнях з'ясовуються, перш за все, духовно-моральні та економічні підвалини солідарності. Наприклад, В. Данилів стверджує положення про те, що суспільство першоїстотне і кожний окремий індивід лише в ньому, тільки як його член, формується у духовно-моральну особистість. Кожна людська діяльність, думка або почуття спричинені або перебувають під впливом суспільства". Він визначає систему солідарності за допомогою аналізу економічних функцій та принципу приватної власності. «Вона залишає, проте, за собою право унормовувати і регулювати взаємини між економічною діяльністю індивіда, суспільством і державою...". Філософ доводить висновок про те, що "державна має право задля добра суспільства втручатися у сферу народного господарства" [2, 31].

Отже, віддавши вільний ринок під регулювання держави, праві віддали своє ліберальне вчення про вільного індивіда і "невидиму руку", а ліві, які визнали примат приватної власності, віддали свою мету — комуністичне суспільство із загальносуспільним господарством. Тому всі вони опинилися в тій зоні, яку солідаризм від самого початку окреслював як свою: "...Солідаризм намагається усунути вади лібералізму і соціалізму, залишаючи, проте, позитивні елементи обох систем. Індивід сприймається разом з його природними правами і водночас належна увага приділяється всьому суспільству" [2, 118].

Соціально-філософська розвідка сутності солідарності потребують з'ясування змісту її дефініції.

Солідарність у найбільш загальному вигляді є сутність здатності людей, які проживають у певній спільноті, створювати нове,

До визначення поняття "соціальна солідарність"

орієнтуючись на ідею гармонії приватного й публічного [1, 972]. Це визначення ототожнює «солідарність» з гармонізацією приватного та публічного. Загалом гармонізується індивідуальне та колективне, особистісне та суспільне, а також приватне і публічне, саме ці відносини стають важливими для аналізу сутності солідарності. Автор стверджує умови спільності та ідею гармонізації.

Поза увагою залишаються солідарні відносини та ідентифікації, що визначають їх.

Солідарність - єдність переконань і дій, взаємодопомога членів соціальної групи, що ґрунтуються на спільності інтересів і необхідності досягнення загальних цілей; спільна відповідальність [3, 314]. В цьому визначенні єдність звужується лише до групи, але солідарність стосується і загальнолюдського і суспільного. Найбільш важливим в цій дефініції є єдність переконань та дій, не потенціальна, а актуалізована у меті та відповідальності.

Якщо спробувати узагальнити основні аспекти визначення солідарності, то відокремлено такі характеристики:

- солідарність це є ідея гармонізації індивідуального та колективного, особистісного та суспільного, приватного та публічного;
- солідарність характеризується здатністю до ідентифікації особистості та більш масштабних соціальних суб'єктів (сім'ї, групи, держави, суспільства та інше);
- солідарність відбувається у єдності переконань дій, взаємодопомозі, спільності інтересів, загальності цілей, відповідальності, які є її проявами;
- солідарність є проявом взаємозалежності людей одне від одного.

Виходячи з цих основних аспектів у подальшому науковому пошуку, можливо у якості критеріїв класифікації відокремити такі:

- масштабність солідарності – групова, суспільна, міжгрупова, загальнолюдська;
- за носієм особистісна, суспільна;
- за проявом – солідарність ідеї, дії, у потребах, інтересах, мотивах, відповідальності.

Ця наукова розвідка є лише першим кроком, але вже тепер ми можемо досліджувати зв'язок «солідарності» з поняттям «консолідації».

Консолідація (від consolido - зміцнюю), зміцнення чого-небудь; об'єднання, об'єднання окремих осіб, груп, організацій для досягнення якої-небудь загальної мети [2, 114].

Отже, солідаризм це теорія суспільства, що стверджує солідарність різних його частин, як ознаку цілісності. У центрі його знаходиться людська особистість: вона може бути тільки метою, ніяк не засобом.

Але, на противагу індивідуалізму і лібералізму, солідаризм підкреслює факт, що особистість існує не сама по собі: своїми знаннями, своєю культурою, своїм рукотворним середовищем людина зобов'язана іншим людям. Людське «я» не можна відокремити від «ми». Свідомість загального «ми» - основа кожного співтовариства. Неминучі в ньому конфлікти треба вирішувати не прагненням однієї сторони приборкати іншу, а пошуком загальних для обох сторін цінностей. Солідаризм насамперед спосіб дії: шукати в людях те, що їх поєднує, а не те, що роз'єднує [1, 972].

Таким чином, солідарність це соціально-філософське поняття що відображує ідею гармонізації індивідуального та колективного, особистісного та суспільного, приватного та публічного, є проявом взаємозалежності людей одне від одного; характеризується здатністю до ідентифікації особистості та більш масштабних соціальних суб'єктів, відбувається у єдності переконань дій, взаємодопомози, спільності інтересів, загальності цілей, відповідальності.

Поняття солідарності уточнюється з поняттями «консолідації» та «солідаризму».

Література

1. Всемирная энциклопедия: Философия / главн. науч. ред. и сост. А.А. Грицанов. – М.: АСТ, Мн.: Харвест, Современный литератор, 2001. – 1312 с.
2. Данилів В.Ю. Солідарність і солідаризм / пер. з нім. І. Андрущенко і Д. Павлюк. – К.: Видавничий дім “KM Academia”, 2000. – 152 с.
3. Социологический энциклопедический словарь. – М., 1998. – 480 с.

Омельченко Д.О.

студент IV курсу факультету
соціології та управління ЗНУ

МІЖВУЗІВСЬКІ КОНКУРЕНТНІ ВІЙНИ

З появою контрактної форми навчання, та приватних вищих навчальних закладів конкурентна боротьба почала розгортатися в якісно новому просторі – сфері освіти та науки. Комерціалізація освіти привела до змін в політиці навчальних закладів відносно набору студентів. Вузи стають зацікавленими у наборі максимальної кількості абітурієнтів і готовими до ведення конкурентної боротьби за розширення свого сегменту ринку.